

Bölüm 9

KARIN ÖN DUVARI ENDOMETRİOZİSİ VE CERRAHİ TEDAVİ SEÇENEKLERİ

M. Ferhat FERHATOĞLU¹²

GİRİŞ

Endometriozis, uterus boşluğun ve myometrium dışında ektopik endometriyal dokunun varlığı olarak tanımlanmaktadır (1,2). Endometriozis, uterus dışında bulunan endometrial bezlerden ve/veya stromadan oluşan fonksiyonel endometrial dokunun varlığı ile karakterize, benign bir hastalıktır. Endometriozis, prevalansı adet gören kadınların %4-17'sinde görülen ağrılı, kronik bir hastalıktır. Prevalans postmenapozal kadınlarda ise daha fazladır (%10-25). Kronik pelvis ağrısı olan kadınlarda ve aile öyküsü olanlarda ise prevalans %60-70'a kadar çıkmaktadır (3). Yüksek prevalansına rağmen hastalığın etiyolojisi henüz tam olarak ortaya koyulamamıştır (4).

ABDOMİNAL DUVAR ENDOMETRİOZİSİ

Endometriozis odağı, intra ve/veya ekstraperitoneal yerleşim gösterebilir. İntra-peritoneal yerleşimler genellikle overler (%30), uterosakral ligament (%18-24), fallop tüpleri (%20), pelvik periton, rektouterin fossa ve gastrointestinal sistemde lokalizedir. Ekstraperitoneal yerleşimler servikal portio (%0,5), vajina ve rektovajinal septum, round ligament, kasık fitiği kesesi, jinekolojik cerrahi skarları (%1,5) ve sezaryen skarında (%0,5) lokalize olur. Endometriozis nadiren akciğer, üriner sistem, cilt ve merkezi sinir sistemi gibi karın dışı organları etkiler (5,6).

Abdominal duvar endometriozis ilk olarak 1956'da tanımlanmıştır. Parietal periton ile deri arasında endometriozis varlığıdır ve genellikle sezaryen doğum ya da hysterikti gibi pelvik ameliyatlardan kaynaklanan cerrahi skar içinde ya da bitişiğinde gelişir (7). Primer abdominal duvar endometriozisi ise geçirilmiş bir

¹² Dr. Öğr. Üyesi, Okan Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Genel Cerrahi Anabilim Dalı, ferhatferhatoglu@yahoo.co.uk

KAYNAKLAR

1. Albertsen M, Chettier R, Farrington P, et al. Genome-Wide Association Study Link Novel Loci to Endometriosis PLoS One. 2013;8:58257.
2. Ferhatoglu MF, Senol K. Primary abdominal wall endometriosis: presentation of rarely seen two cases. G Chir. 2018;39:107-110.
3. Bianchi A, Pulido L, Espin F, et al. Intestinal endometriosis. Current status. Cir Esp. 2007;81:170-176.
4. Pritts EA, Taylon RN. An evidence-based evaluation of endometriosis-associated infertility. Endocrinol Metab Clin North Am. 2003;32:653-667.
5. Veeraswamy A, Lewis M, Mphil AM, et al. Extragenital Endometriosis. Clin Obstet Gynecol. 2010;53:449-466.
6. Chapron C, Fauconnier A, Vieira M, et a. Anatomical distribution of deeply infiltrating endometriosis: surgical implications and proposition for a classification. Hum Reprod. 2003;18:760-766.
7. Rindos, NB, Mansuria S. Diagnosis and Management of Abdominal Wall Endometriosis. Obst & Gynecol Surv. 2017;72:116-122.
8. Thornton S, Woll J, Erol FM, et al. Abdominal Wall Endometriosis after Gynaecological Interventions: A Cohort Study on Diagnostic and Treatment of Abdominal Wall Endometriosis. J Surg Res Pract. 2016;3: 44.
9. Bektas H, Bilsel Y, Sari YS, et al. Abdominal wall endometrioma: A 10-year experience and brief review of the literature. J Surg Res. 2010;164:77-81.
10. Vinatier D, Orazi G, Cosson M, et al. Theories of endometriosis. Eur J Obstet Gynecol Reprod Bio. 2001;96:21-34.
11. Fujii S. Secondary Mullerian system and endometriosis. Am J obstet gynecol. 1991;165:219-225.
12. Khamechian T, Alizargar J, Mazoochi T. 5-Year data analysis of patients following abdominal wall endometrioma surgery. BMC Womens Health 2014, 14:151.
13. Javert CT. Pathogenesis of endometriosis based on endometrial homeoplasia, direct extension, exfoliation and implantation, lymphatic and hematogenous metastasis, including five case reports of endometrial tissue in pelvic lymph nodes. Cancer. 1949; 2: 399-410.
14. Parazzini F, Esposito G, Tozzi L, et al. Epidemiology of endometriosis and its comorbidities. Eur J Obstet Gynecol Reprod Biol. 2017;209:3-7.
15. Fassbender A, Vodolazkaia A, Saunders P, et al. Biomarkers of endometriosis. Fertil steril. 2013;99:1135-1145.
16. Aznaurova YB, Zhumataev MB, Roberts TK, et al. Molecular aspects of development and regulation of endometriosis. Reprod biol and endocrinol. 2014;12:50.
17. Calagna G, Perino A, Chianetta D, et al. Primary umbilical endometrioma: Analyzing the pathogenesis of endometriosis from an unusual localization. Taiwan J Obstet Gynecol. 2015;54:306-312.
18. Berlanda N, Vercellini P, Fedele L. The outcomes of repeat surgery for recurrent symptomatic endometriosis. Curr Opin Obstet Gynecol. 2010;22:320-325.
19. Shakiba K, Bena JF, McGill KM, Minger J, Falcone T. Surgical treatment of endometriosis: a 7-year follow-up on the requirement for further surgery. Obstet Gynecol. 2008;111:1285-1292.
20. Moreno, A (2012). Abdominopelvic Complications of Endometriosis. Prof. Koel Chaudhury (Ed.), Endometriosis - Basic Concepts and Current Research Trends. 65-83 Croatia: InTech Publishing.
21. Horton JD, Dezee KJ, Ahnfeldt EP, Wagner M. Abdominal wall endometriosis: a surgeon's perspective and review of 445 cases. Am J Surg. 2008;196: 207-212
22. Oh ME, Lee WS, Kang JM, et al. A Surgeon's Perspective of Abdominal Wall Endometriosis at a Caesarean Section Incision: Nine Cases in a Single Institution. Surg Res Pract. 2014;2014:765372

23. Yap C, Furness S, Farquar C. Pre and postoperative medical therapy for endometriosis surgery. Cochrane Database Sys Rev. 2004;3:CD003678.
24. Bozkurt M, Çil SA, Bozkurt DK. Intramuscular Abdominal Wall Endometriosis Treated by Ultrasound-Guided Ethanol Injection. Clin Med Res. 2014;12:160-165.